

Buletin

Jamadil Awal 1446H/November 2024

ACIS

Kesejahteraan dan Kebajikan Ummah

eISSN 2600-8289

9 77 2600 8280 01

Insflasi: Baik atau Buruk?

Oleh:

Nur Syahirah Mohd Noh, Nuruul Hidayah Mansor, Muhammad Noor bin Husin, Athira Ayuni binti Asmadi
Pensyarah Akademi Pengajian Islam Kontemporari (ACIS), UiTM Cawangan Negeri Sembilan.

Sejak pandemik CoVid-19 melanda, isu inflasi telah menimbulkan kekusaran global. Hal ini disebabkan oleh peningkatan kadar inflasi yang sering berlaku setelah terjadinya kemerosotan ekonomi di peringkat dunia.

DEFINISI INFLASI

Menurut *International Monetary Fund* (IMF), inflasi adalah peningkatan harga agregat dalam tempoh masa tertentu. Ia kebiasaannya merupakan ukuran kepada peningkatan harga barangan dan perkhidmatan atau kos sara hidup dalam sebuah negara. Inflasi juga boleh dikira mengikut kelas barangan yang khusus seperti makanan dan minuman bukan alkohol, kesihatan dan pengangkutan. Kadar inflasi diukur berdasarkan indeks harga pengguna (IHP) yang mengira kos pembelian barangan dan perkhidmatan mengikut 13 kumpulan utama berpandukan kepada *Classification Of Individual Consumption According To Purpose* (COICOP) terbitan United Nations. Setiap item dalam 13 kumpulan utama atau dikenali sebagai basket of goods mempunyai wajaran yang tersendiri. Item yang berwajaran tinggi berpotensi memberi kesan yang besar kepada pergerakan kadar inflasi.

Kumpulan Utama	Wajaran
Makanan & Minuman Bukan Alkohol	29.5
Minuman Alkohol & Tembakau	2.4
Pakaian & Kasut	3.2
Perumahan, Air, Elektrik, Gas & Bahan Api Lain	23.8
Hiasan, Perkakasan & Penyelenggaraan Isi Rumah	4.1
Kesihatan	1.9
Pengangkutan	14.6
Komunikasi	4.8
Perkhidmatan Rekreasi & Kebudayaan	4.8
Pendidikan	1.3
Restoran & Hotel	2.9
Pelbagai Barangan & Perkhidmatan	6.7

Basket of Goods

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

PUNCA INFLASI

Lazimnya inflasi berlaku disebabkan oleh penolakan kos (*cost-push*) atau penarikan permintaan (*demand-pull*).

Inflasi penolakan kos diertikan sebagai kenaikan kos pengeluaran sesuatu barangan atau perkhidmatan serta boleh menyebabkan penurunan penawaran. Contohnya, di Jerman, kenaikan harga gas asli melonjak maksimum 35 peratus sejak tekanan geopolitik yang berlaku antara Rusia dan Ukraine. Hal ini demikian kerana Rusia telah membekukan projek pengaliran gas asli ke Jerman. Maka kos untuk mendapatkan gas asli telah meningkat secara tidak langsung memberi kesan domino kepada penawaran dan harga gas asli di Jerman.

Inflasi penarikan permintaan pula adalah kenaikan harga barangan disebabkan oleh permintaan yang meningkat dengan mendadak. Contohnya, kenaikan harga barangan dalam pasaran selepas kerajaan Malaysia membenarkan pengeluaran wang simpanan akaun 1 di Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) semasa kejatuhan ekonomi pada tahun 2021.

CARA PENGIRAAN INFLASI DAN KADAR INFLASI IDEAL

Kadar inflasi bertujuan untuk mengukur peratusan perubahan dalam IHP yang dikira selama 12 bulan daripada sebelumnya. Formula yang digunakan adalah seperti berikut:

$$\text{Kadar Inflasi} = \left(\frac{\text{IHP tahun semasa} - \text{IHP tahun sebelum}}{\text{IHP tahun sebelum}} \right) \times 100$$

Kadar inflasi yang dianggap stabil dan ideal adalah 2 peratus. Maka, kadar inflasi melebihi 2 peratus dianggap tinggi manakala kadar inflasi kurang 2 peratus dianggap rendah. Walaupun begitu, apabila kadar inflasi menurun, ia tidak semestinya bermaksud negara mengalami deflasi (penurunan harga), tetapi ia boleh memberi petunjuk bahawa kenaikan harga barangan dan perkhidmatan sedang bergerak secara perlahan. Negara mengalami deflasi apabila kadar inflasi menunjukkan peratusan negatif.

HUBUNGAN ANTARA INFLASI DAN KADAR FAEDAH

Cendekiawan ekonomi menetapkan bahawa inflasi dan kadar faedah berhubungan secara positif, bermaksud apabila inflasi mengalami kenaikan yang signifikan, ia memberi petunjuk kepada bank pusat agar menaikkan kadar faedah. Di Malaysia, kadar faedah dikenali sebagai kadar polisi semalaman atau *overnight policy rate* (OPR).

Hal ini kerana, peningkatan kadar inflasi membuktikan bahawa permintaan dalam pasaran telah meningkat.

Maka, antara langkah proaktif yang boleh diambil bagi mengekang ketidakstabilan dalam penawaran dan permintaan adalah menaikkan kadar faedah bagi tujuan mengurangkan kecairan dalam ekonomi untuk menurunkan permintaan.

Begitu juga sebaliknya apabila inflasi menunjukkan penurunan, ia memberi mesej bahawa ekonomi berkemungkinan sedang mengalami kejatuhan. Maka bank pusat akan menurunkan kadar faedah untuk menambah lebih wang kepada masyarakat. Secara tidak langsung, masyarakat akan berbelanja dan merencanakan kembali ekonomi.

IMPAK INFLASI YANG TINGGI

Inflasi dalam ekonomi adalah fenomena yang normal kerana kos dan permintaan yang semakin meningkat serta petunjuk kepada peningkatan kemampuan masyarakat dalam berbelanja. Namun, apabila kenaikan inflasi terlalu tinggi, ia akan memberi impak negatif kepada ekonomi.

Kenaikan harga perlulah seiring dengan kenaikan pendapatan isi rumah agar kuasa belian dalam ekonomi dapat dikekalkan. Seandainya kenaikan harga lebih laju daripada pendapatan, masyarakat akan menjadi lebih miskin daripada tahun sebelumnya. Kesan kenaikan harga akan memberi tekanan yang lebih kepada isi rumah berpendapatan rendah berbanding isi rumah berpendapatan tinggi.

Kos sara diri juga akan meningkat dengan signifikan sekiranya inflasi tidak dikawal, khususnya apabila berlaku kenaikan yang banyak dalam kelas *basket of goods* yang berwujudan tinggi seperti makanan dan minuman tanpa alkohol dan petrol.

Kenaikan kadar faedah juga dijangka berlaku apabila kadar inflasi meningkat. Hal ini menyebabkan kos pinjaman juga akan meningkat. Walaupun begitu, sekiranya bank pusat tidak bertindak sewajarnya, ia akan mendedahkan negara kepada risiko hiperinflasi seperti negara Venezuela dan Turkiye.

KESIMPULAN

Secara umumnya, inflasi yang terkawal adalah bukti perkembangan ekonomi yang mampan. Bagi mengawal inflasi, kerajaan dan bank pusat perlu bijak dalam mengelola dan mengendalikan dasar fiskal dan monetari. Perubahan dalam dasar fiskal dan monetari perlulah dilakukan dengan cermat berpandukan data dan fakta dalam masa yang sesuai kerana ia akan memberikan impak yang signifikan kepada negara.